

Enigmística

Màrius Serra

MariusSerra@verbalia.com

Percaçant paraules

Ja fa uns quants dilluns que la televisió i el llenguatge mantenen un idil·li inesperat. A TV3 el ja mític departament de nous formats –mai no oblidaré el rètol que anunciava l'exposició d'un jove pintor de petits quadres a Lleida: "X, petit i mig format"– ha tornat a fer diana. Aquest cop ha adaptat un projecte lingüístic d'Enric Gomà i Piti Español a l'exitós format micrològic del *Caçadors de bolets*. Ja en deuen haver vist el resultat: *Caçadors de paraules* (CdP), presentat per l'actor polonès Roger de Gràcia i amb el gran Quimi Portet exercint de savi catòdic.

Quimi Portet ara fa de savi catòdic. FRANCESC MELCION

La proposta, ara que ja ha estat beneïda pel déu Audímetre, mereix molts comentaris, però només en faré tres des d'aquesta columna que porta, avui, vuit-centes setmanes apostant per una aproximació al llenguatge entès com a font de plaer. El primer és ambivalent: CdP és un bolet en l'actual panorama televisiu, en el qual la relació dels professionals amb una de les seves eines principals –ço és, el llenguatge verbal– es deteriora d'una manera alarmant.

El segon comentari ve suscitat per la naturalesa d'algunes crítiques que ha rebut el programa. L'enviable desinhibició amb què CdP tracta aspectes com ara el llenguatge groller, els barbarismes i les variants del domini lingüístic esvera, respectivament, els sempre amatents membres

Per a bé i per a mal, els humans som el que som gràcies al llenguatge

de la Lliga del Bon Mot, els Pompeuets de laboratori i els nacionalistes espanyols que només volen veure el mapa de les Balears i el País Valencià al costat del de Catalunya si també hi ha tota la Pell de Brau, i encara llavors es miren el Rosselló i no saben què ferne. La llengua és un ésser viu en tensió constant entre la genuïtat i la transgressió. La fascinació acrítica pel *que ara es parla* és tan absurda com la creença que des d'una butaca acadèmica es pot imposar el

que s'ha de parlar. Per transgredir, però, cal conèixer, ni que sigui d'oïda. Al darrere de CdP hi ha gent que té bona oïda.

L'últim comentari és una constatació. Per a bé i per a mal, els humans som el que som gràcies al llenguatge. No només ens és central. És que sense el seu concurs no som. O som una altra cosa. És lògic, doncs, que un programa de televisió sobre llenguatge triomfi, sempre que encerti el to (i el format). El que ja no s'entén tant és que els dirigents dels mitjans no hi apostin més sovint, o que descartin invertir més en lingüistes que vetllin per la qualitat, i no pas l'encarcament, del llenguatge que fan servir els professionals de la comunicació. S'imaginem un equip de futbolistes que fossin tan guapos, simpàtics i atlètics com Beckham però que no la sabessin tocar? Doncs les teles en van plenes.

Poesia

Carles Camps Mundó

Les paraules ens tornen...

El contorn de l'ombra,

Proa, 2007

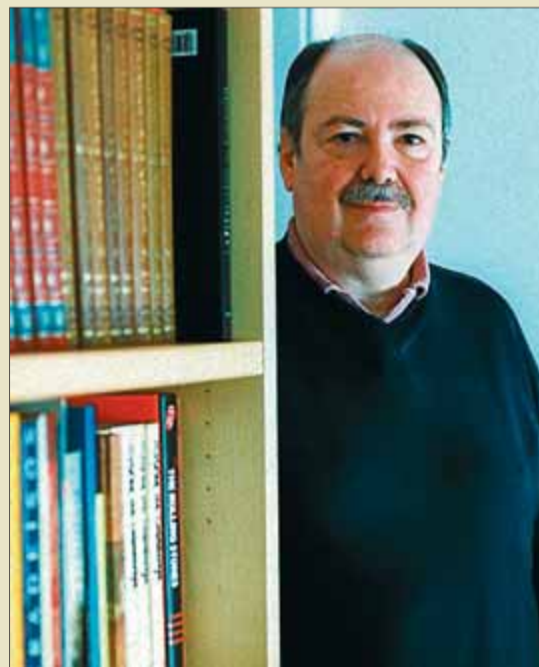
Les paraules ens tornen en nosaltres: ens parlen amb desig i en memòria.

Però ahora ens fan creure que saben molt més del que ens diuen, que ens podrien fer veure clarament fins i tot el que és anònim,

i això a pesar d'enterbolir-nos –fugitives– l'anhel més íntim: el de sentir-nos ser subjectes que el temps no subordina.

Sempre, doncs, el miratge –la fosca claredat de la creença–:

ni les paraules que de sobte, com esclats de sentit, ens enlluernen són res més que llum negra.

Carles Camps, premi Parc Taulí. JOSEP LOSADA

Càpsula

Carles Hac Mor

La utopia en l'art

La radicalitat de l'art conceptual (1964-1975) es va manifestar, sobretot, en el fet de valorar més el procés de treball que no pas l'obra acabada. En certa manera, això era la negació de l'art, i, és clar, no podia durar gaire. I tanmateix, certes actituds de l'art conceptual són referents difusos de part de l'art d'avui. El revulsiu d'acció directa i retardada que va ser Dadà va tornar a esclatar, diferentment, amb Fluxus i, tot seguit, amb el conceptual, i ben segur que tornarà a dinamitar les concepcions mercantilistes, sociologistes o esteticistes, i més o menys benpensants, de l'art actual. L'obvietat que aquests plantejaments si fa no fa conservadors han estat i seran, així o aixà, els de sempre no treu l'evidència que l'art fa de mitjà de cohesió d'una societat tan injusta que, per justificar-se, ha de fer veure que, a poc a poc, es va fent justa, i això darrer no és pas exactament veritat. I l'art també pot anar, paradoxalment, contra l'art. El cas és que un dels conceptuals d'aleshores, Antoni Mercader, continua, a la seva manera, al peu del canó, i ara organitza unes mostres intercontinentals que ben segur que tindran incidència, a la curta i a la llarga. En sentirem a parlar.

El quiosc

Pepo Tamarit

Illacrua

Número 145

Associació Cultural Illacrua
Barcelona, gener, 2007
4,20 euros

Després de l'article en què Alejandro Pozo es pregunta *Què fa l'Estat espanyol a l'Afganistan?*, podem llegir una entrevista al bilbaí Carlos Martín Beristain, metge expert en psicologia social i relacions comunitàries, que declara: "Estem en un canvi de cicle i això és irreversible", referint-se a la pau a Euskadi. Esther Vivas signa l'article *El futur del comerç just: vendre més o transformar el sistema*. Martí Marín Corbera ens ofereix el reportatge *El moviment estudiantil dels darrers 25 anys. Vist des de la Universitat Autònoma de Barcelona*.

ONGC

Número 28

IGMAN
Barcelona, hivern, 2007
3 euros

Periodistes lliures en un món lliure és el títol del dossier que recull els articles d'autors com ara Anna Grau, Salvador Cardús, Mònica Terribas, Lluís Gendrau, Laia Altarriba i Adrián Mac Liman, entre d'altres. També podem llegir una breu descripció de la nova faceta humanitària de l'exlíder de Lax'n'busto, Pemi Fortuny, per terres de Sierra Leone. A la secció de llibres ens comenten dos assajos: *Fot-li més que encara som catalans* (L'Esfera dels Llibres), de Miquel de Palol, Bru de Sala i Julià de Jòdar, i *Un guàrdia civil a la selva* (La Campana), de Gustau Nerín.

Desmontando

Mundos

Número 11

Associació Joves per la Iguatlat i la Solidaritat
Barcelona, gener, 2007

El tema central d'aquest número de la revista editada pel JIS està dedicat a *Especulación y vivienda. Barcelona, la ciudad donde el suelo se convirtió en oro*, en què Richi Giménez analitza aquest problema social. A l'apartat cultural hi podem llegir dues crítiques, del poemari *Iberia sumergida*, de Gabriel Celaya, publicada per Hiperión, i de la novel·la *La casa del silencio*, d'Orhan Pamuk, publicada per Debolsillo. També hi podem llegir articles sobre el Marroc, el Raval, l'Estat mexicà d'Oaxaca, la Fundació Vicente Ferrer, Bòsnia i Hercegovina...